

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik jul. és aug. hónapban minden vasárnap.

Előfizetési Ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 ..
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:
Kardos Miksa.
 Helyettes szerkesztő:
dr. Plukovich Sándor.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

Játék vagy küzdelem?

Napok óta folyik s nem lehetetlen, hogy hónapokig fog eltartani az az arcpirító játék, melyet néhány a politikai morálról megfélemedezett egyén folytat a nemzet székházában.

Valóságos kigunyolása ez a nemrég lezajlott „nemzeti ellenállásnak”. (Az ujvidékiek most írják a történetét!) Kicsufolása ez a nemzet ellenálló erejének s pörére vetköztetése a jogosulatlan, céltalan akadékoskodásnak.

Méltán mulathat rajtunk Bécs s minden ellenségünk, midőn az ellenzék által nemzeti csapásnak feltüntetett javaslatok ellen ezt a bábátküzdelmet látják. Hol van a nép, hol az erőt adó közvélemény? mely csak nemrég száz és száz küldöttségben maga járult a parlament elé, hogy hallassa biztató s ha kell fenyegető szavát.

Hol vannak az ellenzéki kerületek, miért nem döngetik most a parlament kapuit! Bizonyára nem azért, mert elegendőnek tartják a gyenge ellenzék erőteljes technikázását, hanem mert nagyon is jól látják azokat a sociális előnyöket, melyeket különösen a két éves szolgálattal az alsóbb néposztálynak nyújt az új véderőreform. De látják azon intézkedéseket is, amelyek a magyarság szempontjából eminens fontosságúak, mint a katonai igazság szolgáltatás nyelvi intézkedései, a honvédség fejlesztése stb.

Ezért nincs jogosultsága az ország idejének olyatán tékozlásának, aminő most folyik odafent. És legkevésbé van joga az ellenzéknek, hogy gyerekes játékát komoly küzdelemnek tüntesse fel. Mert aki látja a műfélháborodók s zártülésraktárnok által rögtönzött színpadi jeleneteket, a legmélyebb megbotránkozásal fordul el a nivótlan, maroknyi ellenzékűtől, mely ahelyett, hogy komoly, tartalmas vitával a meggyőzés minden fegyverével próbálna meg a kormányt a javaslatok egy-egy részének esetleges megváltoztatására, belemegy egy ész- és cél nélküli ellenállásba, pedig jól tudja, hogy a javaslatok törvényre jutásának idejét legfeljebb elodázni lehet.

Milyen lesz ennek a vitának a képe később, mikor a most szereplő nagy ágyuk már mind ellőtték puskaporukat. Mi lesz akkor, ha már nem egy Apponyi tudása és ékesszólása fog sikra szállni, hanem előkerül a Gyulák szárny próbálgatása.

De érdekes magának a vitának az iránya is. Melyik párt követi most azt

a magyar vezényszót, amellyel néhány év előtt csaknem forradalomba kergették az országot. Van-e erről szó Justhék-Kossuthék határozati javaslatában vagy Apponyi beszédében.

Valahogy megint ugylátszik a dolog, mintha a küzdő urak egynémelyike a bársonyszék felé kacscintana s a világegyet sem akar Béccsel kollízióba jutni.

Azoknak a politikusoknak s különösen Apponyinak, akik a javaslatok egész komplexumáért csak fillérekkel követeltek többet annak idején, sehogy sincs meg a jogosultságuk arra, hogy magas lóhátról a véres kardot hordozzák körül ismét az országban. Mert talán még a nagy szónoki talentum nem elég jogcím arra, hogy a nemzeti érzés arculesapásának, a nemzet leigázásának nevezzünk olyasvalamit, amit magunk is megakartunk nem is oly régen csinálni.

A nemzet igen jól ismeri a mostani „nemzeti hősokeket”. Ezért kíséri ténykedésüket gyilkos hallgatással és fojtó közönnnyel. Ezért meggyőződésünk, hogy a most oly vígan folyó obstrukció előbb fog kimulni, mintsem hinnők. Mert a nép tudja és érzi, hogy a koalíció, többségre jutva, a nemzetnek egyetlen reményét se váltotta be. Ráhelyezkedett és négy esztendeig nyugodtan kormányozott a 67-es alapon, a mely ellen ma — a hatalom székéből kivesse — fellázítaná a nemzetet. Emelte a kvótát, emelte elől a szabadelvűpárt elzárkózott. Adóreformálás címe alatt horribilisan emelte az adókat. Megkötötte a vámszerződést. Anektálta Boszniát. A közös bank fenntartásának útjait egyengette. A századnyelv fejében kész volt megcsinálni a létszám-emelést és minden egyebet, amitől most hazafiasan borzadozik.

Ezek tények. Ezeket a világból s a nemzet emlékezetéből kiszónokolni nem lehet.

Ez a politika — az obstrukció görbe útján — most újra érvényesülni szeretne. S hogy e politika milyen két-szerű és milyen megbizhatatlan, annak Apponyi gróf beszéde igazán klasz-szikus bizonyítéka, amidőn ajánlkozik a katonai kérdések megoldására. de nem praecizirozza ismét az ellenszolgálatások mértékét.

De hisz csak nem szegezteni le szárnyait a repülésre vágó sas!

Ujvidék szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala.

Városunknak kulturális, normális haladást nagyban felülmuló, erőteljes fejlődését szemlélve önkénytelenül is eszünkbe jut az a

munka, melynek csupán ethikai értéket tulajdoníthatunk, melynek realiter pénzben kifejezett értéket nem adhatunk: a rendőrség munkája. A közbiztonság őreinek, nemes önfeláldozó harcosainak kevesek által ismert sweating sistemájú működésének nagy köze van ama közcsend- és biztonság fenntartásával megindult békés gazdasági fejlődéshez, melyet érzékeltetőleg városunk jelen külseje mutat.

A közigazgatás ezernyi változataival meg- rakott labirinthjában gombamódra előtörő ügyek elintézésén kívül charitatív, filantrop munkát is végez a rendőrség. Valósággal univerzális jellemzi az önkormányzaton át-szűrődött államhatalomnak (polícia) karhatalom néven ismert megnyilatkozásait.

Hogy pedig speciell Ujvidék városi rendőrsége közeleti (hatalmi) viszonyában helyesen mozog és megtartja-e azt az irányt, melyet jogrendünk idealizálólag jelöl meg épen a rendőrség részére, bizonyítható városunk rendőrhivatalának működéséről szóló következő konkrét adatokkal:

Rendőrségünk negyed évszázad óta örök-dik e város közbiztonsága felett, azóta birva jelenlegi szervezetét, egyre gyarapodva és átalakulva a modern kor kívánalmainak megfelelően. Sok jeles vezető csillogtatta rendőri talentumát ezen nagy körültekintést igénylő szolgálatban.

Ez alkalommal azonban nem a multba nézünk, de röviden vázolni fogjuk a rendőrség működését, hogy elképzelhetővé tegyem kifelé is azt, hogy annak a nagy kvantumum munkának elvégzésére mennyi szellemi és fizikai erő szükséges.

Jelenleg 7 tisztviselő és 5 segédzemély bonyolítja le az egész működést; tekintettel arra, hogy a rendőrségi iroda működése éppen a hatáskörébe utalt ügyek természeténél fogva halasztást nem tűr az említett munkaerő nem áll arányban az elvégzett munkával. Nagy lelkesedéssel és ambícióval dolgozik ott mindenki. Jó példát mutat a rendőrség jelenlegi törhetetlen szorgalmu vezetősége, ki elsőrangú rendőri kapacitás. Ez különben mindenki előtt ismeretes. A tisztviselői kar mint egy test egy lélek szent kollegialitással, hangyaszerű munkát produkál. Igazi jó kedvvel dolgozik a rendőrség, mely pontosságát és a közigazgatás diskrecionális hatalmát tekintve, botlásnélküli párját ritkítja.

Mi sem jellemzőbb, hogy a nyomozási ügyek 80 százaléka eredményes, ami szinte hihetetlen, de a számok így mondják és a számok nem csalnak.

A kapitányság itt elő nem sorolható sok-féle ügyet intéz el. Évenként átlag 8000 kapitánysági ügyet, 6—700 büntető ügyet, (melyek rendszeren rendőri nyomozással járnak) 8—900 rendőri kihágási ügyet, 4—500 ut, mező rendőri, ipari betegsegélyező, állategészségügyi véderő, vadászati, cseléd, bejelentési kihágási ügyet, 6—7000 községi bírósági, ugyanannyi rendőrbemelő hivatali ügykörébe vágó ügy-számot. Mindezen kívül több tízezerre menő marhalevelet állít ki, védelmére állatállományunknak

Érdekes, hogy a Konstantinápoly felől fenyegető kolerás hírek miatt a bü. miniszter rendeletéből kifolyólag a legutolsó hónapban (ebben az ügyben) 318 idegenyelvű fávratot adott le a rendőrség Angol, Francia, Németországba, Belgiumba, Svédországba, Svájcba, Olaszországba és Ausztriába. Junius 13-tól július 13-ig kolerafertőzött helyről 917 utas

utazott át városunkon az Orient expressel. Elképzelhető tehát milyen lázas munka folyt rendőrségünkön éjjel-nappal az egész ország és a nyugat közegészségügyének érdekében. Leadatott: 122 német, 110 francia, 100 angol és 4 olasz nyelvű távirat, mialatt a rendes ügykezelés és szolgálat egy csepp hátrányt sem szenvedett.

A rendőrség működése soha sem hagy oly maradandó nyomot a közönség emlékezetében, mint másoké, bár ethikai hasznát tekintve az előbbiekké előbb áll. Igaz; valósággal mostoha gyermeke a rendőrség az egész közgazdasági rendszernek. A közbiztonság fāradhatatlan névtelen harcosai pedig megérdemlik, hogy a sok alaptalan szidalmazás helyett elismeréssel adózzunk nekik.

Valóban büszke lehet e város rendőrségére! Eme kijelentésem alapjául szolgál más nagyobb provinc városok rendőrségeinek ismerete és ama paralellak megvonása, melyből győzedelmesen Ujvidék szab. kir. város rendőrkapitányága került ki.

Iskoláink.

III.

Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium értesítője 78 oldalnyi terjedelemben *Megyesi Ferenc* igazgató ügyes szerkesztésében látott napvilágot. Bevezetéseként néhány rövid sorban *dr. Pjuckovich Sándor* tanár az intézet történetét ismerteti. Majd az intézetnek lefolyt évi történetével ismerkedünk meg. A tanári testület kebelén belül annyiban történt változás, hogy *Bozsenik Béla* hasonló minőségben a nagybányai állami főgimnáziumhoz helyeztetett át, helyébe pedig *dr. Zibolon Endre*, illetőleg ennek Budapestre történt áthelyezésével *Dzubag István* került. A lefolyt tanévre szabadságot *Szathmáry László* tornatanítót, *Kriszán Béla* helyettesítette. *dr. Pap Ignác* izraelita hitoktató három évtizeden át kifejtett eredményes munkásság után megválván az intézettől, a hitoktatói teendők ellátására *Klein Armin* nyert megbízást. Egyébként a tantestület 28 tagból állott: ebből 1 igazgató, 15 rendes, 1 helyettes tanár, 2 helyettes tornatanító, 4 hitoktató, 1 hitszónok, 1 iskolaorvos és egészségtanár és 1 ének-tanár. Az elmúlt tanév hozta meg a tanestület öt fiatal, érdemben gazdag tanárának az örvendetes rendes tanári kinevezését.

A tanulók száma 377 volt, a tanítás szeptember 6-ától a rendtartásban előirt szünnapok megtartásával június hó 10-éig tartott. Az intézeti épület elégtelen, így tehát az új gimnázium építésének kérdése égetővé vált. Remélhetőleg a szükséges kisajátítási eljárás gyorsan fog végbemenni és így misem fogja megakadályozni a már nagyon is szükséges

új épületnek felépítését. A tanulók egészségügyi állapota, dacára a városban uralkodó járványoknak, eléggé kedvezőnek mondható; jobbabb ideig voltak kiiltva ama környékről bejáró tanulók, amelyeket a múlt ősszel a kolerajárvány miatt vesztégszár alá kellett helyezni. A szertárak 596 db. vétel és 20 db. ajándékkal szaporodtak 2773 korona értékben. A szertárak gyarapítása most válik időszerűvé az új intézeti épületben leendő alappfelszerelés alkalmával. A nemes hivatásra jogosult segélyalap az utolsó évben is áldásdus működést fejtett ki. Kiosztásra került: jutalmakra 342 korona 20 fillér, segélyezésre 660 korona 68 fillér, könyvekre 204 korona 16 fillér. Ujabban *Ernst József* kereskedelmi tanácsos tett egy 500 koronás alapítványt *Andor* fia emlékére. (Folyt. köv.)

HIREK.

Személyi hir. *Matkovits Béla* főispán nejevel együtt csütörtökön a fővárosba, onnan pedig néhány heti tartózkodásra *Münchenbe* utazott. — *Profuma Béla* alpolgármester és *Orbán Ignác* műszaki tanácsos a napokban kezdték meg szabadságukat, amelyet Németországban fognak eltölteni.

Kitüntetés. Ő Felsege *Sevics Mitrofan* helybeli gör. kel. püspöknek a II. osztályu vaskoronarendet adományozta. A kitüntetés egy hazafias, általános rokonszervek örvendő főpapot ért, aki minden egyes alkalommal tanubizonyosságát szolgáltatta annak, hogy népének igaz atyja, amelyet e hazának szeretetére, az alattvalói hűségre és honfiai érzésre kell oktatni. Csendes, de eredményekben gazdag működésével tudta magára vonni a mértékadó körök figyelmét, úgy hogy valóban érdemes fáradozásának érte el most jutalmát. Különösen kiemelendőnek tartjuk a gkel. szerb egyház-kongresszuson kifejtett lelkes fáradozását, amelynek eredménye szintén nem maradt el. Hozzájárult ehhez még előzetekénysége, lebilincselő, lekötelező modora, amely a kitüntetett főpappnak csakis igaz, őszinte barátokat tudott szerezni. Kívánjuk, hogy ezt az előkelő kitüntetést, amely csak keveseknek jut osztályrészül, a legnagyobb megelégedésben igen sokáig viselhesse.

Kinevezés. *Matkovits Béla* főispán törvényadta jogánál fogva *Kürti János* városi ideiglenes alkalmazásu mérnököt, mintán külföldön szerzett oklevelét honosított, segédmérnöké nevezte ki. Az új segédmérnök a [polgármester kezeibe már letette a hivatali esküt.

Ismeretterjesztő előadás. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet“ helybeli osztályának titkára, *dr. Pjuckovich Sándor* mult vasárnap *Titelen*, a Gambrius nyári helyiségében tartott jól sikerült előadást. Az előadás tárgyát uti emlékeknek vetített képek után való bemutatás képezte.

Halálozás. A Horváth családot ismét mélységes gyász érte, kedden reggel, midőn a család feje, *Horváth Mihály* nyug. pósta és távirdafelügyelő, előbb az ujvidéki, majd utóbb a zombolyai pósta-hivatalnak közbeszülésben álló főnöke, hosszabb szenvedés után, tüdőgyulladás következtében életének 65. évében jobblétre szenderült. A megbolodogult társadalmi életünkben élénk részt vett és köztisztelőnek örvendett ismeretes előzetekénységénél fogva. Temetése, amelyet fényes segédlettel *Fáth Ferenc* s. lelkész plébános-helyettes végzett, szerdán délután a közönség nagyszámu részvete mellett ment végbe. A mélyen sujtott család bánatában az elhunyt ismerőseinek és barátainak nagyszámu osztozik.

Nyári multság. A „Frohsinn“ dalegylet mult vasárnap nyári multságának kitünő idő kedvezett és látogatottság tekintetében semmi követelni valót sem hagyott fenn. A bemutatott énekszámok, amelyeket nagy szakavatottsággal *Léh Jakab* karnagy dirigált, nagy tetszést keltettek, ugyszintén a legkedvezőbb benyomásokat keltette a rumai énekkar néhány énekzáma. A *Gerich István* lelkes elnökléte alatt működő, hazafiasan gondolkodó polgárokból álló énekegyesület egy új sikerrel lett gazdagabb, csak egyet esodálunk, hogy ezuttal nem került a műsorba magyar szerző műve, sem magyarul előadott énekszám.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kruspér István*t, a helybeli állami polgári fiúiskola kiválóan képzett tanárát hasonló minőségben a nagyszabon állami polg. fiúiskolához helyezte át. Helyébe *Fenyves Adolf* helyeztetett ide Urszentannáról.

Esküivő. *Csernyei Sándor* augusztus hó 6-án délután 1 órakor tartja egybekelését a a kislúcsi kastélyban *Goldberger Iluska* urleánnyal.

Polgár Karoly szintársulata a „Kovács szálló“ kioszkjában ma szombaton és holnap vasárnap Cabaret-estélyt rendez, melyen részt vesznek társulatának legkiválóbb tagjai u.

Lessing „Laokoon“-ja és a művészet alapelvei.

— Irta: *dr. Pjuckovich Sándor*. —

III.

Gr. Caylus kiváló előszeretettel foglalkozik Homeroszal és úgy mondja, hogy Homeros műveiből számos képet lehet találni a festészet anyagául. Ez az, amiben nem ért egyet Lessing a gróffal. Igaz ugyan, hogy a képzőművész ábrázolásának anyagát veheti a költőtől és műveiben semmit sem fog vesztetni, de mégsem lehet mindenben Homeroszt követni, mint a festészet és a képzőművészet mintaképe. Egyes tárgyak alkalmasak lesznek a képzőművészeti kidolgozásra, de nem lehet Homeros mindenben irányadó.

Homerosnál látható és láthatatlan dolgokról történik egyszerre említés. E láthatatlan dolgokat esetleg köddel tüntetné fel a képi művészet, de nagyobb hatással olvassuk ezt a történetet, mintsem hogy képen megérzítve látnók. A festőnek látható jelenetet kell bemutatni, melynek — mondja Lessing — egyes részletei zsinórmértékül szolgálják a cselekvő alakkal szemben; oly zsinórmértékül, mely azok mellett a szem számára mindig készen áll s melynek aránytalansága által az

ugynevezett felsőbb lényekkel ugyanazon felsőbb lények, melyek a költőnél nagyokul voltak feltüntetve, a képzőművészetben szörnyetegekké válnak. Hogy ábrázolja például a festő azt a hatalmas Istent, kit Minervában és Marsban vél látni Homeros „Ilias“-ának XXI. éneke és miként igyekeznek ábrázolni ennek alapján azt a jelenetet, midőn Mars, a hadak Istene, Minervára követ akar vetni? Más hatást ér el az a jelenet, ha Homerosnál olvassuk, mintha a festő művében szemünk előtt megérzítve látjuk.

Ha szemünket az „Ilias“ kezdetére irányítjuk, úgy szintén nem fogunk oly anyagot találni, melyet a festő vásznan bemutatna. Olvassuk a dögvszt, melyben a görög sereg nagy része pusztul Apolló haragja következtében. Megjelenik az Olympusról haragú szívvél az Isten és mintegy hallani véljük tegezésnek, melyben nyilait tartja, hatalmas megzörrenését, halljuk az Ijak megrendülését egymásután és lelki szemünk elé varázsoljuk azokat máglyákat, melyek holttestekkel telnek meg.

Hosszan előadott jelenet ez, melyet szívesebben veszünk Homerostól, mint valamely képi műveitől. De képiro nagyobb célt ér el, ha az Olympus nagy ivesarnokát írja le, amely az Ilias IV. énekében mindössze 4 sorban kerül bemutatásra. Itt már tényleg elmarad a költő a festőtől, de a festő ennek az aranyos palotának összes jellemző sajátosságát bemutatóan, igen érdekes képet fog nyujthatni.

Pandarus nyilat Homeros mily részletesen adja, de itt is csak egymásutáni dolgokat láthatunk, pedig ennek hasznát a festő nem veheti.

Azzal, hogy a költő az egymásutániségot adja elő, a cselekvényt és az eseményt igyekszik ábrázolni a festővel szemben, aki a testet adja az egymásmellettségekben. Van összekötő kapocs azonban mégis a két művészetben s a testben mindig valamely eseményt és cselekvényt gondolunk alapul, esemény pedig testeket feltételez. A festészet a térben oly jelenetet ábrázol, melyben az előzmény és következmény kézzelfoghatóbb módon tűnik ki.

Homerosnak igen sok oly jelenete van, mely egy festmény anyagának elégtelen volna. Négy-öt festmény volna szükséges arra, hogy például bemutassa a festő, milyen a Homeros hajója és annak elindulása. Maga a hajó Homerosnál majd fekete, majd öblös, majd gyors. majd jól felszerelt fekete hajó.

Homeros előttünk keletkezteti ugyanis azt, amit a festőnél készen kell látnunk. Juno kocsiját az Ilias V. énekében részekre szedeti szemünk előtt és nem marad adós egy legaprólékosabb részlet bemutatásával sem. Ha meg Agamemnon ruházatát akarja Homeros szemünk előtt bemutatni, úgy a ruházat elmondása minden egyes darabra terjeszkedik ki, nem átálja néha egy-egy kard, vagy paizs elmondásánál annak egész történetét leírni.

Csakis akkor adja Homeros Achilles paj-

m.: Mezei Margit, Görög Olga, Kassai Rózi N. Lévai Berta, Salgó Anna, Szomori Miklós, Somogyi Károly, Halmos Gyula, Kozma Hugó, Nagy Pál, Vajda Lajos, Iván Sándor titkár és Andor Zsigmond karmester. A közönség körében nagy az érdeklődés.

Pályázati hirdetés. Október 1-ével a cs. és kir. haditengerészetben tengerészeti biztosjelöltek vétetnek fel. A felvételre pályázhatnak főgimnázium, főreáliskola vagy magasabb kereskedelmi iskola érettségi bizonyítványával rendelkező tanulók. A pályázók kötelesek a cs. és kir. közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályához címzett folyamodványokat augusztus 15 éig beadni. Beadandók: 1. honossági bizonyítvány, 2. tengeri hadi szolgálatra szóló alkalmatlanságra vonatkozó bizonyítvány, 3. oltási bizonyítvány, 4. keresztlevél (legmagasabb kor 23 esztendő), 5. belépési bizonyítvány, 4. szülői beleegyezés, 7. a politikai vagy rendőri hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, 8. érettségi bizonyítvány, 9. államszámvitelből jó eredménnyel tett vizsgáról szóló bizonyítvány (ez később is pótolható). Felvételi vizsgálat teendő a német nyelvből. A kinevezés napjával az ideiglenes tengerészeti biztosjelöltek 1440 koronányi évi fizetés, a rendszerezett kikötői hajó-élelmezéscsész és 200 koronányi ruházati járuléki élvezetbe lépnek. A tengerészeti biztos vizsgafelvételek után a fizetés arányosan emelkedik.

Elfogott sertésesempészek és más hasonló hangzatos címek alatt több fővárosi söt helybeli lap is ismét alaposan tulzolt hírel szolgál városunk olvasóközönségének. A hír szerint a helybeli határrendőség leleplezett és letartóztatott „volna“ egy Szerbiából évek hosszú sora óta Ujvidékre sertéseket csempésző bandát, sőt nemcsak azt tette „volna“ az ujonnan létesített határrendőség, amire rendészeti tekintetben kifogástalan és az országban is páratlanul elismert rendőségünk nem volt képes, hanem a Budapestről

a vámvizsgálathoz kiküldött vámgazgató közbenjöttével azt is megállapította „volna“ hogy éppen ezen orvosi fellügyelet nélkül történő csempészet okozója a városunkban ismételt majdnem állandóan dúló sertésvesznek. Érdeklődvén a dolog iránt meggyőződünk, hogy ismét egy tulbuzgó tudósító művével állunk szemben, a dologban csupán annyi igaz, hogy a határrendőségnek tulbuzgó alkalmazottja eljárt egy olyan dologban, amely sem hozzá, sem a határrendőséghez nem tartozik, amit az is igazol, hogy városi rendőrkapitányságunk erélyes közbenlépésével az összes iratok ide mint illetékes hatósághoz tétettek át. Rendőségünk előtt közismert és általa évek óta ismételt büntetett sertés csempészekről van szó, sertéseiket nem Szerbiából, hanem a szomszédos Szerém megyéből csempészik Ujvidékre. Ellenük ez esetből kifolyólag rendőségünk a legnagyobb szigorral járt el, őket nemcsak megbüntette, hanem sertéseiket elkobozta. Ez a való tényállás a többi minden hozzá fűzött közlemény, „nyári kacsá“. De nemcsak rosszhiszeműségét, hanem járatlanságát is kimutatta a kérdéses hír beküldője, hogy többet ne említsünk. Szerbiából a sertések behozatala engedélyezve van csekély vámtétel megfizetése mellett, ami a csempészt feleslegessé teszi. Ennél is nagyobb járatlanságra vall azon állítás, hogy szerbiai vagy akár szerémi sertések volna terjesztői a sertésvesznek. Állatorvosilag meg van állapítva, hogy a vesz terjesztői éppen a magyarországi sertések, míg a szerémi és szerbiaiak arra alig-alig inklinálódnak.

Lopás. Jäger Vilmos többszörös lopás miatt büntetett iparos-tanonc, alighogy kikerült az ügyesség kezeiből, ismét egy Tiesz nevű tanulót lopott meg aranyláncától, mikor azt Tiesz zsebéből elővette. A kiskoru zsebmetszőnek készülő inast a rendőség vette pártfogása alá.

Sport hír. A szabadkai A. C. f hó 23-án vasárnap d. u. 5 órakor tartja barátságos

zsának leírását is a rajta levő ábrázolások szerint bővebben, miután részletesen elősorolta ezen pajzs készítésének módját, a kyklopsoknak, Vulcanus szolgáinak műhelyében. Tehát a festői leírás helyett a keletkeztető leírás jut Homerosnál előtérbe és a festőnek előbb a maga céljainak megfelelőleg kell átalakítani Homeros leírásait, ha azokat használhatókká kívánja tenni a maga művészetének elérésénél.

Élég azonban, ha Homeros Helenoról azt mondhatja a trójai görögök ajkáról:

Epen nem bosszuság, hogy trójai s argosi nemzet ily nőért oly hosszú nyomort szenvedni nem által; Végre valóban igen közelit az Olympiai karokhoz.

És ez a három sor nagy festményre szolgálathat anyagot a festőnek. Mi meg tudjuk itélni e szavak fontosságát a festőművészek számára.

De mit szólunk Thersitesről? Ez a szószátyár, fecsegő, ki csufos alakjával az egész görög tábor neveltségének tárgya, szembe mer szállni a hadak fővezérével. Vele Homeros a természetileg rutat fejezte ki.

„A testi tökéletlenség rutása a költőnek időbeli leírása alatt kevésbé visszatetsző“, mondja Lessig. Az a fő, hogy ne keltsen tulajdos előtérbe helyezésevel az ilyen pellenegere állított alak, e test, szájalmat, ne legyen neveltség, amint azt a görögök a gelaion szóval akarták kifejezni. Emellett azonban iparkodni kell a költőnek arra, hogy a rutás a lélek cselekvéséből is meg legyen magyarázva.

A festészet mint ügyesség ugyan bemutatathatja a rutat, hanem nem szabad az undor

érzetét felkeltenie és csupán csak a félelmet és a but idézheti elő. Annyi bizonyos, hogy kicsinylés illelne a művészt, ha Thersitet akarná bemutatni.

Helyesen tette tehát gróf Caylus, hogy ábrázolásainak sorából kihagyta Thersitet. A kellemetlen érzést ugyan kifejezheti a költő, de a festő ezt csak csinján alkalmazhatja. A festészetben az undorítónak kifejezesc nem lehet cél, mert itt tekintettel kell lenni a szemre is.

Még Winckelmann műtörténetének méltatásával és a Laokoon csoportozat korának megállapításával foglalkozik művében Lessig és műve rohamos léptekkel közeledik vége felé, azonban itt töredékesen megszakad. Szerettünk volna még hallani egyet-mást, összefoglalását legalább is a képzőművészetnek és a költészet elveinek ismertetését a képzőművészet elveivel szemben.

A létért való küzdelem és a korai halál nem engedték meg, hogy e világhírű munkát a maga egészében élvezhessük. Az bizonyos, hogy e munkának a könyvpiacra való megjelenése nagy feltűnést keltett. Goethe „Arbeit und Dichtung“-jában többször hálás szívvel emlékezik vissza Lessig halhatatlan termékére, Herder több munkájában számos reminiscencia akad a Laokoonra.

Altalában véve még mai napig is állanak azok az alapelvek, amelyeket Lessig művében kifejtett és nem dönthette meg azokat a nagy szellemi forradalom, melyet a „Laokoon“ előidézett. (Vége.)

football mérkőzését az Ujvidéki A. C.-val a sporttelepen (villanygyár mellett). Belépődij nincs, programváltás kötelező. 60 fillér.

Párbaj. Szerdán délután a fűzes erdőben kétszeri golyóváltás mellett valami összekoccanás folytán pisztolypárbaj volt. A párbajozók neveit nem sikerült megtudnunk, csupán csak annyiról értesültünk, hogy sebesülés egyik részről sem történt. Arról is hallgat a krónika, valjon a felek a párbaj után kibékültek-e vagy sem.

Megőrült iparos. Városunk egyik tekintélyes iparosa *Drach Máté* ácsmester, kin a buskomorság tünetei már régebben voltak észlelhetők, szerdán reggel, miatt valami hivatalos ügyben a rendőri hivatalban tartózkodott, egyszerre megőrült. A gyorsan előhívott orvos az első segélyben részesítette, azután pedig intézkedett, hogy a városi kórházba szállíttassék. A derék iparos iránt általános a részvét.

— Gyomorbajokát, étvágytalanságokat és emésztési zavarokat a közkedveltségnek örvendő **Ferenc József-keserűvíz** rövidesen megszüntet. Hatása gyors és biztos, minden kellemetlen melléktünet nélkül. Előrehaladott koru egyéneknél már 8 napon át 3 evőkanállal véve maradandó gyógyulást eredményez.

Ezért becsülik a leghiresebb orvosok és orvostanárok olyan sokra ezt az ásványos vizet. Dr. Korányi Frigyes tanár, főrendiházi tag, az orsz. igazgatóságügyi orvostanács elnöke, például kijelentette, hogy a *Ferenc József-keserűvíz* már kis adagban is hatásos.

A valódi „*Ferenc József*“ keserűvíz négy világrészben tíz aranyéremmel lett kitüntetve. Az összes gyógyvizlerakatokból beszerezhető.

Lakások, elképzelhetők-e vén házban sok lakó után poloska nélkül? Mielőtt ily lakásba beköltöznénk, tisztítsuk azt ki alaposan Löcherer Cimexinnel. Ez eddig az egyedüli szer, amelytől a poloskák nyomban elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. Nem piszkít, foltot, szagot nem hagy, a legkényesebb butor is tisztítható vele. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Herczog István gyógyszer-tárában Ujvidéken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerész-nél, Bártfán.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A magyar Duna.

— Irta: dr. Piukovich Sándor. —

III.

A dóm közelében van a pozsonyi kir. akadémia épülete, amelyet Pázmány Péter építtetett. Rajta egy emléktáblát találunk a következő felirással: „Ezen épület alapkövét 1628-ban a nagy Pázmány Péter tette le, 1630–1773-ig a jezsuita atyák társháza. 1775-ben az ujonszervezett elemi iskola és tanítói, 1780-ban a könyvbíráói hivatal, 1812-évből a bencések költöztek csarnokába, 1850-évből helyezettett el az épület keleti szárnyába a klarisszák kolostorából a királyi jogakadémia,

American Dentist UGO BOELKE Berlinből. Amerikában elsajátított egész új módszer szerint készít

ARANYFOGSOROKAT

melyek eltérhetetlenek és levehetőek továbbá porcellán és aranykoronákat. Különlegesség: ferdén álló fogak rendbehozatala. Található naponta reggeltől délután 5 óráig dr. Loránd fogorvosi műtermében Winkle udvar (Sórház).

mely ezen épületben bővült ki 1875-ben bölcsészeti karral és ünnepelte 1889-ben fennállásának százéves jubileumát, minek maradó emlékeiül illesztette a nemzeti második millennium harmadik évében dr. Pésis György ezen jogakadémia igazgatójává történt kinevezése alkalmából a mult iránti kegyeletből ezen emléktáblát a dícső épület falába.

Régi nevezetes épülete akadunk a Káptalan utcából jövet. Ez a Klarissza-utca sarkán levő régi, Klára szüzekről elnevezett templom, amely mellett a régi kath. főgimnázium épülete, hajdan zárda áll. A főgimnázium épülete azonban a modern kor követelményeinek nem volt megfelelő, amiért is határozatba ment a Grössling-utcában egy új gimnázium építése, a város által felajánlott helyen, amely minden tekintetben a mai kor jellegét viseli magán. Érdekesége a gőtstül templomnak, hogy tornya nem a saját alapzatán áll, hanem a templom falszegletén nyert elhelyezést. Nem kis érdekesség a szomszéd Boltiv, amely alatt a mintegy 10000 köftől álló városi könyvtárnak adtak helyet, amely azonban legközelebb szintén egy új épületbe, a kulturpalotába fog költözökni.

Ezen épülettömbök mögött számos kortörténeti nevezetesség emléke akadunk, ilyen a Ventur utcában, amelyet Venturi Jakabról és Jánosról neveztek el, kiknek a hübert házak adósság miatt a város 1390-ben kénytelenségből eladta, a régi pénzverőház (Münzhauus), amely szabadalom alapján Nagy Lajos, de főként Zsigmond király idejében állított elő értékes érmekeket. Itt volt Mátyás király alapítványa is, az Academia Istropolitana, amelyben Vitéz János és a humanista kor legkiválóbb tanárai tanítottak. Ugyanabban a vonalban találjuk a Mihály utcát is. Nevezetességei: a Szt. Katalin kápolna, góth stílusban, keletkezett 1311-ben, a Mihály kapu, a hajdani erődítvények maradványa, amely a Belvárosba visz Volt ugyan még a régi korban három másik kapu, de ezeket 1830-ban földig rombolták, ezek a Halászkapu, a Lőrincikapu és a Wödrizkapu. A kapu fölött emelkedő torony ékessége a Mihály arkangyalnak a sárkánnyal való küzdelmét jelző szobra. Itt van a városi tűzjelző is.

A közelben találjuk a Rómer-utcát, amelynek egyik régi jellegű házában látta meg a napvilágot 1815. április hó 12-én régészünk egyik legkiválóbbika, Rómer Flóris. Emléke a Ferenciek-terén áll.

Ezen a környéken kiválik még a régi orsyágháza mellett a királyi kuriának nevezett épület, amely annyiban bír kiváló jelentőséggel, hogy itt lakott József nádor, kinek fia, a magyaros gondolkozási József főherceg, 1833. évi március hó 2-án itt született. A régi uralkodók igen sokszor, főként mikor hadakozni indultak, itt helyezték el családjaikat biztonságba, így II. Lajos királyunk, mielőtt az országra nézve olyannyira végetes mohácsi csatába ment volna, nevének Mária királynéknak ebben az épületben juttatott menedékhelyet.

Mielőtt még a Főtérré mennénk, a kicsiny Zöldszoba utcát látogatjuk meg, amelynek nevet a „Zöldház“ (Grün-Stühl) adott I. Ferdinánd király idejében itt tartották még az országgyűléseket, de később mulatóhely lett. Itt mérték ki a pozsonyi hegyek legkitünőbb borát. Homlokzatán találunk egy szőlőtő ábrázdívát, amint azt két markos férfi viszi. A szőlőfűrtön olvassuk ezt a jelzést S. P. Qu. P. (Senatus populusque Posoniensis). A pozsonyi tanács és a nép. A régi időben számos szindarabnak itt volt a bemutatója. Egyik másodikemeleti szobájában lakott az országgyűlések tartama alatt nagy hazánkfi, Kossuth Lajos.

(Folyt. köv.)

Árverési hirdetmény kivonat. 3749/tkvi 1911. sz. Ujvidék szab. kir. város közönsége végrehajtónak Obradov Milorád ujvidéki (klisza 83) lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 213 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi november hó 1-től járó 6% kamatai 80 korona perbeli végrehajtási, már megállapított valamint a jelenlegi 25 kor. 30 f-ben és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 2702. sz. betétben

Obradov Milorád tulajdonul felvett A I 1 sor 5566. hrsz. 436 □ öl kertre a gornya szajlova dűlőben. 2. s. 5567. hrsz. házra s 378 □ öl udvarra a gornya szajlova dűlőben. 3. s. 5568. hrsz. 1182 □ öl szántóra a gornya szajlova dűlőben. 4. s. 5569/1. hrsz. 264 □ öl szántóra a gornya szajlova dűlőben és 5. sor 5569/3. hrsz. 1 hold 1143 □ öl szántóra. a gornya szajlova dűlőben a C. 1. sorsz. a. özv. Csar darov Miklósné sz. Kalugyerszki Katalin javára s C. 7. sorsz. Obradov Szimoné sz. Csordarov Krisztina javára bekebelezett haszonélvezeti joggal együtt 965 kor-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Amennyiben a fenti ingatlanok Obradov Szimoné sz. Csordarov Krisztina javára bekebelezett szolgálmi jog fenntartásával 1300 kor aluli vételárban eladtnak, az árverés nyomban hatálytalanok fog nyilvánítani s az ingatlanok ezen szolgálmi jog fenntartása nélkül ugyanazon határnapon újra el fognak árvereztetni.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1911. évi július hó 29. ik napjának délutáni 3 óraja e kir. törvényszék árverési termében tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át, vagyis 96 korona 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1911. évi május hó 15. én **Vékey Zoltán** s. k., kir. trvszéki bíró, A kivonat hitelesül **Kulcsár**, kir. telekkönyvezető.

VITA FORRÁS
SÖSKUT VASMEGYÉ

Természetes hazai gyógyviz.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégetést azonnal megszünteti.

R vállalat tulajdonosa a **CONSUM Keresk R.-t.**
Budapest VII., Terező-körut 4.

Raktár: Wagner Testv. cégnél Ujvidék.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Árverési hirdetmény. 16744/tkvi 1911. sz. Cseszlyár Milos szablyai lakos végrehajtónak k. Szkendarszki Mita, Flórián, és Dobrena oitani lakos végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés vagyunközönség megszűntetése és jár. kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a, valamint az 1908. évi XXI. t. c. 27. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbírósg mint tkvi hatóság területén a szablyai 2720. szám betétnél A 1. sorszám 919/2. hrsz. alatt felvett 176 □ öl területű 1/2 részben Cseszlyár Milos (nős Jurisni Draginjavál) és 1/2 részben Szkendarszki Szima (nős volt Rakin Katával) nevén felvett szűlő 64 kor. kikiáltási árban végrehajtási árverés joghatályaival Rakin Szvetozár szablyai lakos utóajánlattevő által megajánlott 135 k árban, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Határnapul 1911. évi augusztus hó 10-ik napjának d. u. 3 óraja Z S A B L Y A község-házához kitétetik oly hozzáadá-sal, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul eladtnak nem fognak, hanem amennyiben annál magasabb ígért nem tételik, az ingatlan az utóajánlattevő által megvértetnek fog kijelentetni.

2. Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

3. Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

4. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 20%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1881. évi XXX t. c. 10. §-ának második bekezdése értelmében adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestben székelő részvénytársaságok és szövetkezetek valamint az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult központi hitel-szövetkezetek bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígértet tett a becsárnál, az 1908. évi XXI. t. c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt ígértének megfelelően 20 százaléka kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatatik, részt nem vehet.

A vevő köteles az árverési vételárat két egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt, az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés alapjától számítandó 5 százalékos katonokkal együtt a titeli kir. adóhivatal min-bírósgai betétpénztárnál lefizetni.

Titelen, 1911. évi június hó 17. napján **Zamaróczy** s. k. kir. bíró. Kiadmány hitelesül: **Nosszák Lajos**, kir. telekkönyvezető.

Árverési hirdetmény. 644. sz. 1911. tkvi. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósgának 1910. évi Sp. IV. 310/3. sz. végzése következtében dr. Prodanovics Mihály ügyvéd által képviselt dr. Orsztojics Tihamer javára 570 kor, 80 fill. s jár. erejű 1911. évi május hó 10-én fogantositott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. 650 kötet tankönyv és a kiadási jog nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósg 1910. évi V. 1588/4. sz. végzése folytán 570 korona 80 fill. tőkekövetelés, ennek 1910. évi április hó 16. ik napjától járó 5% kamatai s eddig összesen 134 kor. 40 fillérben bírólag már megállapított költségek erejű Ujvidéken Zmaj Jovanovics u. 4. leendő megtartására 1911. évi július hó 27. ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1911. évi július hó 16. án. **Korvath**, kir. bíró. végrehajtó.

Gőzgép és kazán eladás.

1 Kornwell gőzkazán 26 □ m.² tüzfelülettel, 6 Atm. légkörnyomás Nicholson gyártmány,

1 Stobilgőzgép 24-30 lóerő, szintén Nicholson precisions szabályozóval, szivattyu, Injector, 15 m. plékémény teljes gőz- és víz csövezetekkel olcsón eladó.

Az egész üzem legjobb karban van és tudakozódást kér **THIESS JÁNOS** Ujvidék Kenyer-utca 36.

Szatócsüzet Bem-utca 22-ik sz. alatt eladó.

Eladó a Damjanich-u. 18. számú ház szabad kézből.
Bővebbet **BARCZAL JÁNOS** nyújt.

Postadobozokban 30 f.-től, Ruha dobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb, **ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR.** Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. **ÉKSZER DOBOZOK** a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

4°-OS—5°-OS

alapon

törlesztéses-kölcsönökért
a felek

közvetlenül fordulhatnak hozzánk
25—65 évi időtartamra

tőke-kamat törlesztésre beosztva

Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozzunk.

Kiszáradnak által megvásárolt nagy
földbirtokot szétparcella-
zunk, ahhoz szükségeltető pénzt
esetleg előre folyósítatjuk.

Eladósodott birtokot szintén
finanszírozzunk.

II-od III-ad helyű kölcsönöket
folyósítatunk

Agrária Kereskedelmi

Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz
választásánál.

Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet,
mely gazdag természetes szévsavtartal-
mánál és rendkívül szerencsés vegyi-
összetételénél fogva igen kellemes ízű,
az egészségre nézve hasznos, elsőrangú
asztali és gyógyvíz.

Bornak: fűszer

Betegnek: gyógyszer

Egészségesnek: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek
fűszerkereskedőnél.

— Öt liter —
rendelésnél hához szállít

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BORT

WACHTL IMRE kádár

— Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. —

Kiadó.

Orbán Ignác műszaki tanácsos József
főherceg utcai villájában villamos vasút men-
tén, modern lakás vízvezetékekkel, fürdőszobá-
val, melegvízfűtéssel, villany és gázbeveze-
téssel. — Bővebb felvilágosítást a házmester
nyújt.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-
készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindentféle egyenruhakészítést a
legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állan-
dóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Lakás

a Jenő herceg utca 20. szám alatti házban
mely áll 3 szobából, előszobából, konyhából,
pincéből, padlásból, — villanyvilágítással —
azonnal kiadó. Bővebbet nyújt Lerch Adolf
Temerini utca 15. szám.

Papier à Cigarettes

ABADIE

Hajós Testvérek Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9.
Telefon 215. sz.

Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító
gyára. Szőrmefestés. Szőrmeladás. Agytolltisztítás.

Kávéház helyiség

a legforgalmasabb helyen azonnal kiadó.
:: Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::

Sztefanovits

Kávé.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki meg-
— bizásokat postá útján pontosan eszközölünk. —

Külön gallértisztító osztály.

Verseny-tárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 16363 Kig. 1911. számú határozata folytán a Zrinyi Ilona, Boeskey, II. Rákóczi Ferenc és Flatt utcában létesítendő városi csatornák kiépítésére ezennel nyilvános zárt ajánlati verseny-tárgyalást hirdetek a következő feltételek mellett:

1. A kiépítendő csatorna hossza mintegy 1404 fm. 30/45-as 1100 fm. 60/90-es 100 fm. 80/120-as 200 fm. Költségelőirányzati összeg az összes munkálatokra 23000 korona.

2. A munkálat a megbízástól számított 8 napon belül megkezdendő és úgy folytatandó, hogy legkésőbb további 60 napon belül a csatornák a közhasználatnak átadhatók legyenek.

3. Az ajánlati mintában az egységárak számokkal és szavakkal is kiírandók.

4. Ajánlatot tehet minden magyar állampolgár akinek ezen munkálatokban megkívánt iparendélye van s amennyiben ilyennek birtokában nem lenne, ajánlatának elfogadása esetén az értesítéstől számított 8 nap alatt köteles a városi tanácsnak bejelenteni képesített munkavezetőjét.

5. A magyar nyelven szerkesztendő 1 koronás bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok közvetlen posta útján 1911. évi augusztus hó 10. napjának d. e. 10 órájáig nyújtandók be Ujvidék szab. kir. város polgármesteréhez azon felirással: „N. N. ajánlata Ujvidék szab. kir. város Zrinyi Ilona, Boeskey, II. Rákóczi Ferenc és Flatt utcai csatorna építkezési munkálataira”.

6. Az ajánlathoz a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bányapénznek Ujvidék szab. kir. város pénztárába történt letételéről szóló nyugta csatolandó.

7. Ajánlati mintalapok és vállalati feltételek a törvényhatósági mérnöki hivatalnál kaphatók.

8. Ajánlattevők, akik Ujvidék szab. kir. városának még eddig munkát nem szolgáltatottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

9. A műszaki műveletek Ujvidék szab. kir. város tvh. mérnöki hivatalánál betekintethetők.

10. A beérkezett ajánlatok 1911. évi augusztus hó 10. napján d. e. 11 órakor fognak a városháza kistanácstermében felbontatni. Ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői a felbontásnál jelen lehetnek.

11. Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

12. Ajánlattevők az 1907. III. t.-cikk értelmében a magyar szent korona országai területén termelt anyagot, hazai iparosoktól szerzett aknafedeleket, rácsokat és hágesóvasakat és hazai munkaerőt tartoznak alkalmazni.

13. Távirati vagy határidő leteltével beérkező, avagy olyan ajánlat amelyhez az előírt bányapénzről szóló letéti nyugta nincs csatolva, nem fognak figyelembe vétetni.

14. A városi tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tetszés szerint válasszon, esetleg egy ajánlatot se fogadjon el.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1911. évi július hó 8-án.

Dr. Demetrovics Vladimír,
polgármester.

Olcsó tűzifa!

Ajánlunk a t. vevőközönségnek mai naptól fogva míg a készlet tart, helyt Dunapart

elsőrendű száraz bükkfahasábot méterenkint 38.— koronáért,

ugyszintén ajánlunk elsőrendű darabos porosz kösznet mélyen leszállított mérsékelt árban. — Rendelések iródnánkban Haltér 12. (telefon 9.) vétetnek fel. **Schwarz testvérek.**

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett. A reggeli kávét mindenki, a hölgyek az oszonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik. A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jóság és kiadósság tekintetében helyesen elbírálhassuk. A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségesebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávéinkat villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb íszta iz.	Tökéletes erős zamat.	Legnagyobb kiadósság.
Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.		
1. sz. Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. " Jó háztartási	" " " "	" 3.60
3. " Karlsbadi	" " " "	" 4.40
4. " Málnás	" " " "	" 4.80
5. " Wagner	" " " "	" 5.20
6. " Gyöngy finom	" " " "	" 3.80
7. " Gyöngy legfinomabb	" " " "	" 4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

Gyártmányok:

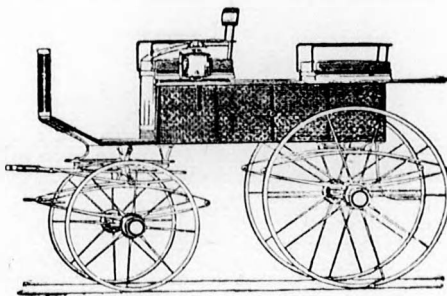
Luxus-hintők, üzleti-kocsik, homokfutó-kocsik, vadászati-hajtókocsik, mentő-kocsik, omnibusok, halottaskocsik- és luxus-szánkók a leggyyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. ::

Állandó nagy készlet

tartunk továbbá az összes hajlított :: kocsialkatrészekből (kocsikások, kocsikerek, keréktalpak, amerikai és francia kocsirudak).

Számos kitüntetés és elismerő levél. ::

Gyártmányaink legutóbb a londoni magyar kiállításon 1908-ban arany éremmel lettek kitüntetve.

Műhelyeinkben a kocsik előállításához szükséges összes :: iparágak egyesítve vannak, úgy hogy a kocsik egyöntetű vezetés alatt készül minden részében.

Használt kocsik :: javíttatnak vagy be :: cseréltetnek ::

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megyei és interurban telefonszám: :: 134. ::

Első délmagyarországi kocsigyár

Reich Mátyás és Lebherz Károly,

:: Ujvidék a (Limán-on). ::

Köszönetnyilvánítás.

Hosszu időn át iparkodtam Ujvidék és környéke nagyérdemű hölgyközönségének elismerését kiérdemelni. A páratlanul megnyilvánult támogatás bizonyítja, hogy én, valamint ném érdemessé tettük magunkat arra, hogy ezen elismerésben részesedünk. Ezért hálás szívvel mondunk mindketten bucsut e derék és érdemes közönségnek, midőn a fővárosba való költözésünket tisztelettel jelentjük. Kérjük, hogy tartsanak meg bennünket nagybecsű emlékkönyvben és esetleges szükségleteiket továbbra is nálunk szerezzék be. A fővárosban több alkalmunk van a divat fejlődését figyelemmel kísérni és így fokozott igyekvéssel iparkodunk megrendelőink nagybecsű igényeit kielégíteni.

Különösen az ujvidéki és környékbeli igen tisztelt megrendelőinek, kik bennünket a fővárosban is felkeresni sziveskednek, nagyon jutányosan szolgáljuk ki, miután megtiszteltetésnek vesszük, ha továbbra is szerencsések lehetünk megrendelőink közé számítani az ujvidéki és környékbeli igen tisztelt hölgyközönséget. Sokkal könnyebben tehetjük ezt, mert nagyobb és jobb megbízható munkaerő áll rendelkezésünkre a fővárosban, mint vidéken. Budapesti címünk állandóan az ujvidéki városháza előtti hirdetésünkön látható (Koronaherceg utca 6. szám.)

Mintaderék után készíték vidékre is. Jó kivitelért kezeskedem.

Teljes tisztelettel

Weith Hermann és neje
Budapesti cím: Koronaherceg utca 6.